

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, dnia 11 września 2024 r.

PS-II.431.26.2024.10.4

Pani
Jolanta Jarząb
Dyrektor
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Kościanie
im. Teodora Kornela Kubackiego
ul. Grodziska 1
64-000 Kościan

ZALECENIA POKONTROLNE

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań,
tel. 618 54 1825, fax 618 54 1544

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Na podstawie art. 126 oraz art. 127, w związku z art. 22 pkt 8, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ - zwaną dalej ustawą o pomocy społecznej - zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, w okresie od 4 czerwca 2024 r. do 4 lipca 2024 r. przeprowadził kontrolę kompleksową w Środowiskowym Domu Samopomocy w Kościanie im. Teodora Kornela Kubackiego, z siedzibą pod adresem: ul. Grodziska 1, 64-000 Kościan, zwanym dalej Jednostką, Domem lub skrótem ŚDS.

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie spełniania standardu usług wskazanych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy² - zwanym dalej rozporządzeniem ws. ŚDS lub rozporządzeniem – a także zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działań wcześniejszych, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustalenia kontroli zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli, który został podpisany przez Panią Dyrektor bez zastrzeżeń w dniu 20 sierpnia 2024 r.

W wyniku kontroli jednostkę kontrolowaną oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami.

W kontrolowanej Jednostce stwierdzono zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami oraz spełnianie standardu usług dotyczących:

- liczby miejsc,
- godzin funkcjonowania,
- transportu,
- ewidencji uczestników,
- warunków lokalowych,
- współpracy w zakresie integracji społecznej uczestników,
- indywidualnej dokumentacji uczestników.

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sprzeczny z obowiązującymi przepisami zapis w procedurze dotyczącej działania w sytuacji nadmiernego pobudzenia uczestnika zagrażającego sobie, pracownikom lub otoczeniu o podejmowaniu decyzji o pozbawieniu uczestnika prawa do korzystania z usług ŚDS przez Zespół Wpierająco – Aktywizujący.
2. Stosowanie przymusu w postaci unieruchomienia lub izolacji niezgodnie z zapisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego³.
3. Podawanie kilka lub kilkanaście razy w ciągu miesiąca w ramach gorącego posiłku produktów lub dań, których nie można uznać za gorący posiłek.
4. Przeprowadzanie szkoleń dla osoby prowadzącej trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, rzadziej niż raz na trzy lata.

¹ W brzmieniu na dzień rozpoczęcia kontroli, tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 249.

³ Dz.U. z 2024 r. poz. 917.

5. Zebrania Zespołu Wspierająco – Aktywizującego odbywające się rzadziej niż co 6 miesięcy.
6. Brak osiągnięcia odpowiedniego wskaźnika zatrudnienia w Zespole Wspierająco – Aktywizującym ŚDS do liczby uczestników odpowiedniego typu Domu.
7. Brak poinformowania z dwutygodniowym wyprzedzeniem Wydziału Polityki Społecznej WUW w Poznaniu o planowanym zamknięciu ŚDS.

Podczas kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

1. W procedurze dotyczącej postępowania w przypadku stwierdzenia choroby zakaźnej w ust. 3 pkt. 2) użyto następującego zwrotu: „*natychmiast wezwać rodziców bądź opiekunów w celu zabrania dziecka*”. Z uwagi na fakt, że uczestnikami ŚDS są osoby pełnoletnie, słowo „dziecko” jest nieadekwatne w świetle obowiązujących definicji prawnych.
2. W procedurze postępowania w razie wystąpienia nieszczęśliwego zdarzenia (wypadku) w ust. 6 zamiast „uczestnika” wskazano „mieszkańca”. Użyty zwrot nie jest zgodny z obowiązującym nazewnictwem prawnym wskazanym w rozporządzeniu ws. środowiskowych domów samopomocy.
3. Podpisywanie się za uczestnika ŚDS w przypadku jego ubezwłasnowolnienia.
4. Wpisywanie tylko inicjałów lub parafy osoby prowadzącej zajęcia/ trening, brak podpisów osób przeprowadzających zajęcia/ trening w danym dniu, brak, uzupełnienia w całości dziennika ze szczegółowym rozpisaniem przebiegu i podsumowania zajęć/ treningu, brak podania celu zajęć lub/i osiągniętych celów.
5. Indywidualny Plan Postępowania Wspierająco – Aktywizującego jest sporządzany na czas 6 miesięcy i zawiera tylko jeden cel do osiągnięcia przez uczestnika na wskazany okres.
6. Stosowanie nieprawidłowego nazewnictwa typów Domu: w Statucie posłużono się terminem „*Typ A – dla osób z zaburzeniami psychicznymi*”, natomiast w Programie działalności dla domu typu B użyto sformułowania „*dla osób niepełnosprawnych intelektualnie*”.
7. W Zarządzeniu Nr 5/2020 Kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy w Kościanie z dnia 3 lutego 2020 r. widnieje nieaktualny adres siedziby ŚDS.

W związku z wystąpieniem powyższych nieprawidłowości i uchybień, wnoszę o wykonanie następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Dostosowanie zapisów w procedurze dotyczącej działania w sytuacji nadmiernego pobudzenia uczestnika zagrażającego sobie, pracownikom lub otoczeniu odnośnie ustępów 5. i 6. tak, aby były one zgodne z obowiązującymi przepisami ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, zwłaszcza z art. 18 i 18a .
2. Dostosowanie zapisów ust. 6 procedury obowiązującej w ŚDS dotyczącej postępowania w razie wystąpienia nieszczęśliwego zdarzenia (wypadku) do obowiązujących przepisów ustawy o ochronie zdrowia psychicznego lub modyfikacja tych zapisów w taki sposób, że nie będą one nosić znamion przymusu bezpośredniego.
3. Przygotowywanie i podawanie uczestnikom ŚDS dań, które są kwalifikowane jako gorący posiłek.
4. Przeprowadzanie szkoleń dla osoby prowadzącej trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, nie rzadziej niż raz na trzy lata.

5. Organizowanie zebrań Zespołu Wspierająco – Aktywizującego co najmniej raz na 6 miesięcy.
6. Zapewnienie odpowiedniego wskaźnika zatrudnienia w Zespole Wspierająco – Aktywizującym dostosowanego do liczby uczestników odpowiedniego typu Domu.
7. Informowanie z dwutygodniowym wyprzedzeniem Wydziału Polityki Społecznej WUW w Poznaniu o planowanym zamknięciu ŚDS.

Ponadto rekomenduję:

1. Zastąpienie słowa „dziecka” na „uczestnika” w ust. 3 pkt. 2) procedury dotyczącej postępowania w przypadku stwierdzenia choroby zakaźnej.
2. Zastąpienie słowa „mieszkaniec” na „uczestnik” w ust. 6 procedury dotyczącej postępowania w razie wystąpienia nieszczęśliwego zdarzenia (wypadku).
3. Umożliwienie osobom ubezwłasnowolnionym dokonywania przez nich samodzielnego podpisu na liście obecności, biorąc pod uwagę ich sprawność fizyczną oraz stopień rozumienia poleceń.
4. Uzupełnianie dzienników zajęć w danej pracowni i treningów zgodnie z wytycznymi wskazanymi w rozporządzeniu ws. ŚDS, podawanie pełnego imienia i nazwiska osoby przeprowadzającej zajęcia/ trening oraz potwierdzanie przeprowadzonych zajęć/ treningu poprzez złożenie podpisu w dzienniku.
5. Rozważenie sporządzenia indywidualnego planu postępowania wspierająco – aktywizującego na dłuższy okres oraz wskazanie więcej niż jednego celu do osiągnięcia przez uczestnika, z uwzględnieniem różnych sfer jego funkcjonowania.
6. Stosowanie nazewnictwa typów ŚDS zgodnie z rozporządzeniem ws. ŚDS.
7. Zaktualizowanie adresu siedziby ŚDS w dokumentach Domu.

Mając na uwadze stwierdzone wyżej nieprawidłowości i uchybienia, na podstawie art. 128 ust. 4 ustawy pomocy społecznej, oczekuję przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, pisemnych informacji o sposobie ich realizacji. Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia zastrzeżeń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń, zgodnie z art. 128 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, w terminie 30 dni, jest Pani Dyrektor zobowiązana do powiadomienia o realizacji zaleceń, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń. Jednocześnie przypominam, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12.000 zł.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
/podpis elektroniczny/

Do wiadomości:

Pan Sławomir Kaczmarek
Burmistrz Miasta Kościana
al. Kościuszki 22
64-000 Kościan

Dokument sporządziła: Magdalena Leońska – inspektor wojewódzki, 25.09.2024 r.